

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska (przewodniczący)

SSN Grzegorz Misiurek (sprawozdawca)

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa M. M., G. K., B. B., M. K. i G. M.

przeciwko K. Z.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 24 lutego 2023 r. w Izbie Cywilnej

w Warszawie,

zażalenia pozwanej

na postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie

z 22 marca 2022 r., sygn. akt XXVII Ca 58/21,

**1. uchyla zaskarżone postanowienie w części odrzucającej
skargę kasacyjną powodów G. M. i M. M.;**

2. oddala zażalenie w pozostałej części;

**3. zasądza od powodów G. K., B. B. i M. K. na rzecz pozwanej
kwoty po 450,00 (czteryście pięćdziesiąt) zł tytułem kosztów
postępowania zażaleniowego, a w pozostałym zakresie
rozstrzygnięcie o tych kosztach pozostawia do rozstrzygnięcia w
orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Warszawie postanowieniem z 22 marca 2022 r. odrzucił
skargę kasacyjną pozwanej K.Z. od wyroku tego Sądu z 3 grudnia 2021 r.,

wskazując, że wartością przedmiotu zaskarżenia, podlegającą ocenie ze względu na dopuszczalność skargi kasacyjnej, przewidzianą w art. 398² § 1 k.p.c., nie jest wskazana przez skarżącą suma 142 254.00 zł, lecz składające się na nią kwoty dochodzone przez każdego z powodów, tj. M. M. - 35 563,50 zł, G. M. - 35 563,50 zł, B. B. - 35 563,50 zł, G. K. - 17 781,75 zł i M. K. - 17 781,75 zł.

Sąd Okręgowy podkreślił, że w przypadku współuczestnictwa formalnego o wartości przedmiotu sporu (zaskarżenia) decyduje wielkość roszczeń każdego ze współuczestników z osobna, a nie łączna wartość ich roszczeń. Wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną określa się zatem odrębnie w stosunku do każdego z współuczestników. W konsekwencji, w ocenie Sądu Okręgowego, wskazana suma 142 254.00 zł nie odzwierciedla rzeczywistej wartości przedmiotu zaskarżenia, a składające się na nią wartości przedmiotu zaskarżenia poszczególnych współuczestników nie odpowiadają progowi określonemu w art. 398² § 1 k.p.c., co musi skutkować jej odrzuceniem.

W zażaleniu na to postanowienie pozwana wniosła o jego uchylenie w całości, ewentualnie o uchylenie tego orzeczenia w części odrzucającej skargę kasacyjną w zakresie, w jakim został nią zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z 3 grudnia 2021 r. w części oddalającej apelację skierowaną przeciwko rozstrzygnięciom zawartym w pkt. 2 i 3 wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy - Śródmieścia w Warszawie, zarzucając Sądowi Okręgowemu naruszenie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w zw. z art. 398² § 1 k.p.c. w zw. z art. 72 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. oraz art. 73 § 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

Zgodnie z art. 398² § 1 k.p.c., skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych.

Co do zasady każdy współuczestnik sporu działa w imieniu własnym (art. 73 § 1 k.p.c.). Wyjątkiem jest przypadek współuczestnictwa jednolitego, występującego wtedy, gdy z istoty spornego stosunku prawnego wynika, że wyrok ma dotyczyć niepodzielnie wszystkich współuczestników (art. 73 § 2 k.p.c.), co

oznacza, że sprawa musi zostać rozstrzygnięta jednolicie w stosunku do nich wszystkich. Niewątpliwie ze względu na istniejącą pomiędzy małżonkami wspólność łączną, w przypadku ich udziału w procesie występuje między nimi współuczestnictwo jednolite, choć nie zawsze konieczne. Niewątpliwie wyrok dotyczący małżonków pozostających w ustroju wspólności ustawowej dotyczy ich niepodzielnie.

Sąd Okręgowy błędnie określił wartość przedmiotu zaskarżenia wobec małżonków M. M. i G. M., co skutkowało bezzasadnym odrzuceniem skargi kasacyjnej w zakresie rozstrzygnięcia dotyczącego tych powodów. Wartość przedmiotu zaskarżenia w odniesieniu do tych powodów wynosi bowiem 71.127,00 zł, co czyni dopuszczalną skargę kasacyjną w tym zakresie.

Natomiast ocena Sądu Okręgowego co do wartości przedmiotu zaskarżenia w odniesieniu do pozostałych powodów i wynikająca z niej konieczność odrzucenia skargi kasacyjnej w tym zakresie nie budzi zastrzeżeń.

Należy przypomnieć, że w skardze kasacyjnej pozwana zaskarżyła wyrok Sądu Okręgowego, określając wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 142 254.00 zł. Okoliczność, że pozostałych powodów łączyło współuczestnictwo niebędące współuczestnictwem jednolitym ani koniecznym bezpośrednio rzutuje na oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia, do której odpowiednie zastosowanie mają reguły określone w art. 19-24 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. i art. 368 § 2 k.p.c. Zasady zliczania wartości roszczeń dochodzonych jednym pozwem reguluje art. 21 k.p.c., który nie mógł mieć w niniejszej sprawie zastosowania z uwagi na to, że każdy z powodów dochodził własnego roszczenia. Nie można było w związku z tym zliczyć wartości roszczeń dochodzonych przez każdego z pozostałych powodów. W tej sytuacji wartość przedmiotu zaskarżenia prawidłowo została odniesiona do każdego ze współuczestników, a nie określona jako suma wartości przedmiotu zaskarżenia wszystkich roszczeń (zob. postanowienia SN: z 26 maja 2022 r., III CZ 167/22, z 7 marca 2000 r., I CZ 48/00; z 10 maja 2006 r., III CZ 24/06; z 24 sierpnia 2007 r., I CZ 91/07; z 9 listopada 2011 r., V CSK 54/11; z 4 kwietnia 2014 r., I CSK 396/13; z 19 stycznia 2018 r., I CZ 148/17; wyroki SN: z 8 kwietnia 2011 r., II CSK 464/10; z 22 kwietnia 2015 r., III CSK 256/14).

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.